

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Лар'я МАЛЬЧИКОВА

18 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Факультет психології, історії та соціології

Кафедра історії, археології та методики викладання

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Освітня програма Середня освіта (історія)

Спеціальність 014 Середня освіта (історія)

Спеціалізація 014.03 Історія

Курс IV

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна, заочна

Івано-Франківськ 2023/2024 н.р.

Програма розроблена:

1. **Водотика Сергій Григорович**, професор кафедри історії, археології та методики викладання, доктор історичних наук, професор
2. **Кузовова Наталя Миколаївна**, завідувачка кафедри історії, археології та методики викладання, кандидатка історичних наук, доцентка
3. **Батенко Ганна Вячеславівна**, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання, кандидатка історичних наук, доцентка

Програма розроблена на основі Освітньо-професійної програми Середня освіта (історія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету», затвердженого наказом ХДУ № 337-Д від 02 червня 2017 р.

Деканеса факультету

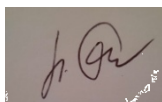

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри історії, археології та методики викладання
(назва кафедри)

Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри

Наталя КУЗОВОВА

Схвалено науково-методичною радою факультету психології, історії та соціології

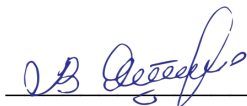
Протокол № 2 від 30 серпня 2023 р.

Голова ради

Наталя ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

1. ВСТУП

Виробнича практика для здобувачів зі спеціальності 014 Середня освіта (історія) є одним із засобів успішної підготовки здобувачів до роботи вчителем. Практика проводиться в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності і стає початковою ланкою практичного засвоєння професії.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ

Виробнича практика здобувачів-істориків має на меті закріплення і вдосконалення базових професійних вмінь та формування навичок, що необхідні при виконанні функцій вчителя історії та класного керівника у середній і старшій школі загальноосвітніх закладів всіх типів I-III ступенів.

Основними завданнями практики є:

- практична підготовка до самостійної роботи в якості вчителя історії й класного керівника;
- збір матеріалів для продовження виконання досліджень з тематики випускної кваліфікаційної роботи бакалавра;
- ознайомлення з сучасними методами, формами та засобами навчання в галузі історії, з досвідом роботи вчителів-істориків;
- оволодіння сучасними технологіями навчання історії;
 - формування та поглиблення професійних умінь і навичок, необхідних для успішної діяльності вчителя-історика, набуття досвіду власної творчої діяльності.

Предмет практики: організація виконання вчителем історії та правознавства вимог базового навчального плану, навчальних програм з історії та правознавства з метою реалізації Державного стандарту освітньої галузі.

В процесі виконання завдань виробничої практики, здобувачі набувають **загальних компетентностей**, передбачених ОП:

ЗК 1	Знання та розуміння предметної галузі, професії; основних концепцій, базових категорій, історичних понять;
ЗК 2	Здатність до безперервного та активного навчання, самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації;
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою, вміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення;
ЗК 5	Здатність до міжособистісного спілкування; уміння працювати в команді, мотивувати людей та досягати спільної мети; розуміння та повага до різноманітності та мультикультурності;
ЗК 6	Здатність діяти з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, з повагою ставитися до права й закону;
ЗК 7	Здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, аналізувати соціально-значущі процеси та приймати обґрунтовані рішення;
ЗК 8	Здатність розуміти значення інформації в сучасному суспільстві, відповідально ставитися до питань інформаційної безпеки;
ЗК 9	Уміння знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел; здатність використовувати інформаційно-комунікативні технології;

ЗК 10	Володіння необхідними навичками професійного спілкування другою (іноземною) мовою
--------------	---

та фахових компетентностей ОП:

ФК 1	Знати основи теорії історичного розвитку та методології історії;
ФК 2	Мати уявлення про етапи становлення та розвитку історії як науки, знати її основні напрямки та школи, зарубіжні та вітчизняні історіографічні концепції, її представників;
ФК 3	Знати закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії країн світу;
ФК 4	Мати ґрунтовні знання з історії України, давати їй аналіз в загальноєвропейському контексті, розуміти суть європейського антропогенезу і процесу формування українського народу;
ФК 5	Знати основи археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін;
ФК 6	Знати явища й процеси української та зарубіжної культури;
ФК 7	Знати основи методики викладання історії в загальноосвітніх навчальних закладах;
ФК 8	Знати методи наукових досліджень;
ФК 9	Знати сучасні засоби комунікацій та інформації;
ФК 10	Орієнтуватися в новітніх досягненнях з історії України та інших країн світу, світової історіографії та джерелознавства;
ФК 11	Знати методологію та методику досліджень історії різних цивілізацій, спільнот;
ФК 12	Володіти базовою іноземною мовою;
ФК 13	Володіти основами наукової комунікації іноземними мовами;
ФК 14	Орієнтуватися в основних закономірностях і тенденціях історичного процесу в просторі і часі;
ФК 15	Використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;
ФК 16	Володіти в достатній мірі основами дидактики, педагогічною культурою, загальними принципами організації навчання та виховання;
ФК 17	Володіти навичками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з різними базами даних, бібліотечними та музейними фондами;
ФК 18	Комплектувати, обробляти та класифікувати архівні документи, археологічні та етнографічні матеріали;
ФК 19	Користуватися ЕОМ для виявлення й обробки джерельних даних;
ФК 20	Володіти необхідним лексичним мінімумом сучасних і давніх іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності;
ФК 21	Вести краснавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;
ФК 22	Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в середніх навчальних закладах

Програмні результати навчання:

ПРН 1	Знати основи філософії, педагогіки, економіки, права, політології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості;
ПРН 2	Знати основи фундаментальних природничих наук, в обсязі, необхідному для освоєння загальнопрофесійних історичних дисциплін;
ПРН 3	Знати основи теорії історичного розвитку та методології історії;
ПРН 4	Розуміти закономірності розвитку історичних процесів та конкретний фактичний матеріал з історії рідного краю, України, країн світу;
ПРН 5	Володіти основами археології, етнології, архівознавства, музеєзнавства та спеціальних історичних дисциплін;
ПРН 6	Знати явища й процеси української та зарубіжної культури;
ПРН 7	Знати основи методики викладання історії в загальноосвітніх навчальних закладах;
ПРН 8	Знати основи методики викладання правознавства в загальноосвітніх навчальних закладах;
ПРН 9	Знати методи наукових історичних досліджень;
ПРН 10	Володіти сучасними засобами комунікацій та інформації
ПРН 11	Використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності;
ПРН 12	Викладати історію (предмети спеціалізації – за наявності) в середніх навчальних закладах;
ПРН 14	Володіти навиками бібліографічного аналізу, способами і прийомами роботи з спеціалізованими базами даних, бібліотечними та музейними фондами;
ПРН 15	Комплектувати, обробляти та класифікувати архівні документи, археологічні та етнографічні матеріали;
ПРН 16	Використовувати ЕОМ для виявлення й обробки джерельних даних.
ПРН 17	Володіти необхідним лексичним мінімумом сучасних і давніх іноземних мов в межах потреби своєї професійної діяльності;
ПРН 18	Вести краєзнавчу роботу, виявляти, пропонувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток;
ПРН 19	Використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в середніх навчальних закладах

За наслідками проходження виробничої практики здобувачі повинні набути наступні вміння:

Конструктивні:

- планувати навчальну й виховну роботу класного колективу;
- відбирати, аналізувати й синтезувати навчальний програмовий матеріал,
- здійснювати дидактичну переробку складного матеріалу;
- творчо й обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну структуру уроку;
- планувати систему перспективних ліній у розвитку окремої особистості та учнівського колективу;
- здійснювати індивідуальну програму навчання та виховання учня.

Організаторські:

- виявляти й організовувати актив класу, керувати ним у різних умовах;
- організовувати різні види колективної та індивідуальної діяльності учнів, розвивати їхню активність;

- здійснювати контроль і допомогу в розумовому розвитку учнів;
- здійснювати контроль і допомогу у виконанні доручень учнями;
- здійснювати педагогічне керівництво учнівськими організаціями;
- організовувати роботу з батьками та громадськістю.

Комунікативні:

- встановлювати педагогічне доцільні відносини з учнями, батьками, учителями; регулювати внутрішньоколективні та між колективні відносини;
- знаходити потрібні форми спілкування з учнями й батьками;
- передбачати результат педагогічної дії на відносини з учнями,

Дослідницькі:

- вивчати індивідуальні особливості учнів та колективу;
- критично оцінювати свій досвід, результати своєї діяльності;
- усвідомлено вдосконалювати педагогічну майстерність, самоосвіту та самовиховання;
- використовувати в роботі психолога-педагогічні дослідження, передовий педагогічний досвід;
- прогнозувати використовувані засоби і методи роботи.

БАЗА ПРАКТИКИ:

Головною базою практики є середні школи та ліцеї м. Херсона, які можуть забезпечити виконання здобувачами робочої програми практики в повному обсязі.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ:

3.1. ВИДИ РОБІТ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ

Під час проходження практики здобувачі повинні виконати роботу, яка поділена на 4 змістовних модуля і передбачає наступні її види:

- ознайомлення з плануванням та організацією роботи вчителя історії;
- організації навчальної роботи з метою реалізації державних навчальних програм з історії і правознавства;
- вивчення “Положення про навчальні кабінети в загальноосвітній школі”, основних засад роботи кабінету історії;
- вивчення перспективного досвіду роботи вчителів історії та правознавства;
- організація та проведення виховної роботи з учнями;
- аналіз та розробка методичного забезпечення процесу виховання;
- вивчення перспективного досвіду роботи вчителів історії та правознавства.

Діяльність здобувачів 4 курсу на період виробничої практики у 1-2 тиждів включає:

- Знайомство з системою організації навчально-виховного процесу та керівництва загальноосвітнім закладом, адміністрацією та педагогічним колективом.
- Ознайомлення з роботою шкільного методичного об'єднання вчителів історії та правознавства, кафедри історії або суспільних дисциплін (за умови наявності).
- Ознайомлення з роботою кабінетів історії та правознавства, їх навчальною і методичною базою, навчальними планами вчителя історії та правознавства (календарно-тематичне та поурочне планування).
- Закріплення за класом, знайомство з його учнями та класним керівником, вивчення особливих вимог до ведення особових справ учнів.
- Відвідування уроків у закріпленому класі та класах, визначених для проходження практики.

– Ознайомлення з документацією щодо організації виховної роботи в школі, класі (планом виховної роботи, психолого-педагогічними характеристиками на учнів закріпленого класу.

– Ознайомлення з основними вимогами до ведення класного журналу.

– Складання індивідуального плану проходження практики.

Протягом 3-5 тижнів практики здобувачі виконують основну частину завдань з практики, які пов'язані з поглибленням теоретичної підготовки з методики викладання історії та правознавства в загальноосвітній школі та практичною реалізацією набутих знань, беруть безпосередню участь в навчально-виховному процесі:

– проводять пробні та залікові уроки,

– позакласні заходи,

– працюють над виконанням індивідуальних завдань.

Ця робота входить до I-III модулів практики.

На 6-му тижні здобувачі, окрім вище зазначеної роботи

– опрацьовують підсумкову звітну документацію (IV модуль),

– подають звіт груповому керівнику,

– здають документацію методистам з історії, правознавства та педагогіки,

– беруть участь у підсумковій конференції.

ЗМІСТОВІ МОДУЛІ ПРАКТИКИ

I ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ:

“ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ”

1. Засвоєння вимог до ведення шкільної документації та документації, яку веде вчитель історії та правознавства.
2. Поглиблене вивчення змісту державної програми з предметів “Історія” та “Правознавство”.
3. Практичне опрацювання теоретичних засад сучасних технологій викладання історії та правознавства в загальноосвітній школі.
4. Підготовка аналізу уроку вчителя історії та правознавства.

II ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ:

“ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ”

1. Провести не менше 2 пробних уроків (1 – з історії України, 1 – із всесвітньої історії);
2. Провести 2 залікові уроки (1 – з історії України, 1 – із всесвітньої історії),
3. Провести 1 позакласний захід з історії або правознавства;
4. Виконати індивідуальне завдання.
Орієнтовний перелік індивідуальних завдань, що виконують здобувачі:
 - вивчення перспективного досвіду роботи вчителя історії та правознавства та описання його;
 - виготовлення навчально-методичного комплексу (дидактичний матеріал, наочність, тестові завдання).

III ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ:

“ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА”

Здійснюється відповідно до методичних рекомендацій кафедри педагогіки та психології.

IV ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ:

“ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЦІЇ”

Звітна документація ведеться українською мовою, має бути акуратно оформленою і представленою груповому керівнику і методисту кафедри педагогіки та психології.

Звіт з педагогічної практики складається із :

1. Завдання – звіт, заповненого здобувачем, в якому містяться:
 - терміни початку і закінчення практики з підписом директора установи і печаткою.
 - звіт, оцінки і підписи вчителя-фахівця та класного керівника від бази практики.
 - звіт, оцінки і підпис групового керівника і методиста кафедри педагогіки.
 - перелік і коротка характеристика всіх видів робіт, що здійснювались за період практики.
2. Конспектів 2-х залікових уроків (1 – з історії України, 1 – зі Всесвітньої історії).
3. Аналізу уроку вчителя.
4. Інформації про виконання індивідуального завдання.
5. Конспект позакласного заходу з фаху.

Здобувачі здають на **кафедру педагогіки та психології:**

1. Завдання-звіт практиканта.
2. Методичну розробку виховного заходу.

3. Психолого-педагогічну характеристику учня.
4. Індивідуальне завдання.

3.2. Рекомендований список літератури:

1. Баханов К. Педагогічні іновачії: навчання історії за комбінованою системою М.Пузика // Історія в школах України. – 2000. - №1. – С.25-31.
2. Баханов К. Технологія групової справи в навчанні історії в школі// Історія в школах України. – 2002.-№1.-С.23-29.
3. Баханов К. Технологія розвивального навчання // Історія в школах України. – 2001. - №1. – С.21-25.
4. Булгакова А. Виховання учнів у дусі миру, злагоди. // Історія в школах України. – 2000.- №3.- С.41-43.
5. Державний стандарт базової і нової освіти // Інформаційний збірник МОіНУ. – 2004.- №1-2
6. Кузьменко О. Урок-семінар// Історія в школах України. – 2001.- № 1. – С.37-40; №2- С.29-31; №6- С.20-23.
7. Машіка В. Застосування методичних прийомів про формування правових термінів і понять // Історія в школах України. – 2001. - №5. – С.19-22.
8. Мудрак В. Роль сучасних філософсько-методологічних принципів в ущільненні освітньої інформації // Історія в школі. – 2001. - №5. – С.12-17.
9. Сотниченко В. Виховання толерантності на уроках історії // Історія в школах України. –2000. -№2. – С.31-36.
10. Терно С. Технологія формування наукових понять в учнів 9-х класів на уроках історії // Історія в школі. – 2001. -№1. –С.13-20.
11. Терно С. Умови формування наукових понять в учнів на уроках історії // Історія в школі. – 2000. - №1. – С.9-12.
12. Тєроно С. Формування методологічної культури у процесі навчання історії // Історія в школі. –2000.-№5.-С.33-37
13. Турянська О. Методи особистісно-орієнтованого навчання в школі // Історія в школах України. – 2002. - №1.- С.27-32.
14. Українська історична дидактика. Міжнародний діалог. – К., 2000.

Інформаційні ресурси

15. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорт у Україні / <http://mon.gov.ua/>
16. Офіційний веб-сайт Херсонського державного університету <http://www.kspu.edu/>

3.3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

В процесі практики здобувачам рекомендується:

- оволодіти сучасними методами і формами організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі;
- поглибити та закріпити у виробничих умовах теоретичні знання з історії, права, педагогіки, методики викладання історії, отриманих у процесі навчання;
- ознайомитися з реальним обсягом навчальної роботи вчителя історії та класного керівника;
- продовжувати формування професійних умінь і навичок організації навчально-виховної роботи з дітьми, потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх використовувати в практичній діяльності;
- вивчити досвід виховної роботи педагогів та оволодіти вміннями з організації та проведення виховних заходів з учнями, класного керівництва колективом учнів.

3.4. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Характеристика сучасної системи шкільної історичної освіти в Україні (вивчення історії в умовах профілізації старшої школи). Зміст шкільної історичної освіти: компоненти змісту.
2. Проблема методів навчання історії та їх класифікація.
3. Проблема інтерпретації навчальних текстів на уроках історії.
4. Законодавчо-нормативна база розвитку освіти в Україні. Національна доктрина розвитку освіти в Україні про основні цілі сучасної освіти.
5. Характеристика програм з історії України та Всесвітньої історії. Характеристика курсів «Правознавство» та «Етика».
7. Наочність у вивченні історії: функції, види, засоби. Методи роботи з історичними картами, атласами. Технічні засоби навчання.
6. Види уроків та їх характеристика.
7. Технології інтерактивного колективно-групового навчання в історії.
8. Методика роботи з друкowanими текстами при вивченні історії (підручник, книга, документи).
9. Оцінювання навчальних досягнень учнів у навчанні історії у контексті вимог до освіти в ХХІ ст.: функції, принципи, критерії.
10. Позаурочна робота з історії: традиційні і інноваційні форми.

4. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за проходженням практики здійснюється у декількох напрямках:

- відвідання здобувачами бази практики фіксується у щоденнику в “Журнали відвідання занять”;
- ведення здобувачем щоденника, де записуються залікові уроки та залікові виховні заходи, звіт студента-практиканта, методиста фахової кафедри, методиста кафедри педагогіки та психології.
- оцінка закріпленими за здобувачами вчителями-фахівцями, класними керівниками, груповим керівником, методистом кафедри педагогіки, диференційований залік з практики;
- оцінювання здобувачів містить у собі оцінки за кожний змістовний модуль (оцінка за модуль виставляється на підставі оцінок за окремі види робіт, виконані здобувачем). Критерії оцінювання результатів виробничої (педагогічної) практики здобувачів
- **ступінь** виконання здобувачами завдань практики;
- **якість** педагогічних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи здобувачів як майбутніх фахівців.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

1. Завдання – звіту, заповненого здобувачем, в якому містяться:
 - терміни початку і закінчення практики з підписом директора установи і печаткою.
 - звіт, оцінки і підписи вчителя-фахівця та класного керівника від бази практики.
 - звіт, оцінки і підпис групового керівника і методиста кафедри педагогіки.
 - перелік і коротка характеристика всіх видів робіт, що здійснювались за період практики.
2. Конспектів 2-х залікових уроків (1 – з історії України, 1 – зі Всесвітньої історії).
3. Аналізу уроку вчителя.
4. Інформації про виконання індивідуального завдання.
5. Конспект позакласного заходу з фаху.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

- Практична підготовка здобувачів є однією з важливих і невід’ємних складових освітнього процесу в університеті.
- Оцінка за практику складається з оцінки:
 - - керівника від бази практики (15%);
 - - керівника від кафедри історії, археології та методики викладання (60%)
 - - керівника від кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту ім. Є.Петухова (15%).

Кількість балів за виконані завдання з фаху (сума балів від керівника бази практики та кафедри історії, археології та методики викладання)

№ з/п	Назва залікового заходу	Сума балів
1.	Методична розробка, проведення та оформлення конспектів 2-х залікових уроків (1 – з історії України, 1 – зі Всесвітньої історії)	40
2.	Методична розробка та проведення позакласного заходу з фаху	20
3.	Аналіз уроку вчителя	20
4.	Виконання індивідуального завдання	5
	Усього	85

Шкала оцінювання практики:

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Основні типи уроків історії та правознавства, їх структура

Урок засвоєння нових знань:

- актуалізація і корекція опорних знань;
- повідомлення теми, мети, завдань уроку і мотивації навчання;
- сприйняття і первинне осмислення нового матеріалу, осмислення зв'язків і відносин в об'єктах вивчення;
- узагальнення і систематизація знань, застосування їх в різних ситуаціях;
- підведення підсумків уроку і оголошення домашнього завдання.

Урок засвоєння умінь і навичок:

- перевірка домашнього завдання, актуалізація і корекція опорних знань і практичного досвіду учнів (підготовче завдання);
- повідомлення теми, мети і завдань уроку, мотивація навчання;
- вивчення нового матеріалу (використовується ввідні завдання);
- первинне застосування набутих знань (використовуються випробувальні завдання);
- застосування учнями знань в стандартних умовах (тренувальні завдання);
- підсумок уроку і повідомлення домашнього завдання.

Урок узагальнення і систематизації знань:

- повідомлення теми, мети і завдань уроку, мотивація навчання;
- відтворення і корекція опорних знань;
- повторення і аналіз основних фактів, подій і явищ;
- узагальнення і систематизація понять, засвоєння системи і їх застосування для пояснення нових фактів і для виконання практичних завдань;
- засвоєння провідних ідей і основних теорій на основі широкої систематизації знань;
- підведення підсумків уроку.

Урок контролю і корекції знань:

- мотивація учбової діяльності;
- перевірка знання учнями фактичного матеріалу, вміння розкривати елементарні зовнішні зв'язки в предметах і явищах;
- перевірка знання учнями понять;
- перевірка глибини осмислення учнями знань і ступеня їх узагальнення;
- застосування учнями знань в стандартних умовах;
- застосування учнями знань у змінених (нестандартних умовах);
- збирання виконаних завдань, їх перевірка, аналіз і оцінювання;
- підведення підсумків уроку і повідомлення домашнього завдання.

Комбінований урок:

- перевірка домашнього завдання практичного характеру (наявність, повнота, охайність, загальний зміст);
- перевірка засвоєних раніше знань методом фронтальної бесіди і індивідуального усного опанування, або короткочасної письмової роботи;
- мотивація навчальної діяльності, повідомлення теми, мети, завдань уроку;
- сприйняття усвідомлення учнями нового матеріалу; осмислення, узагальнення і систематизація знань;
- підведення підсумків уроку і повідомлення домашнього завдання.

ЗРАЗОК СХЕМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО
АНАЛІЗУ УРОКУ

Дата _____
 Час _____
 Курс, клас _____
 Предмет _____
 Викладач _____
 Тема _____
 Мета _____

Хід уроку

Організаційний етап (організація класу, підготовка школярів до навчальної діяльності, визначення мети і завдань уроку, усвідомлення їх учнями) _____

Перевірка домашнього завдання. Актуалізація опорних знань (сприяння перевірці домашнього завдання актуалізація знань, оптимальність вибору методів контролю):

Усні		Письмові		Практичні	
Індивідуальні		Групові		Фронтальні	
репродуктивні		Частково-пошукові		Пошукові	
Рецензування відповідей учнів					
Об'єктивність оцінок					

Вивчення нового матеріалу (оптимальність добору навчального процесу, реалізація принципів навчання, здійснення міжпредметних зв'язків, оптимальність вибору форм навчання):

фронтальна		групова		Індивідуальна	
------------	--	---------	--	---------------	--

Здійснення диференційованого та індивідуального підходів; оптимальність вибору методів навчання:

Словесні		Наочні		Практичні	
Репродуктивні		Частково-пошукові		Пошукові	
Індуктивні		Дедуктивні		Традиційні	
Самостійні		Під керівництвом викладача			

Ефективність роботи з підручником і літературою, добір та використання наочності та ТЗН, оптимальність вибору методів стимулювання (мотив інтересу, або мотив обов'язку); забезпечення двостороннього зв'язку учнів і учителя.

Узагальнення та систематизація матеріалу (виділення головного, здійснення і порівняння і систематизації, оптимальність вибору методів і форм узагальнення, ефективність використання схем, таблиць, карт, тез, планів. Засвоєння основних ідей положень, способів діяльності) _____

Контроль засвоєння навчального матеріалу. Самостійна, або практична робота. (оптимальність підбору запитань і завдань, оптимальність вибору методів контролю):

Усні		Письмові		практичні	
Індивідуальні		Групові		Фронтальні	
Репродуктивні		Частково-пошукові		Пошукові	
Рецензування відповідей учнів					
Об'єктивність оцінок					
Організація контролю					

Домашнє завдання (раціональність пропонуваного виду роботи, доцільність обсягу домашнього завдання ефективність інструктажу щодо виконання домашнього завдання)

Підсумок уроку (досягнення мети, темп уроку, дисципліна та увага учнів на уроці) _____

Висновки _____

Рекомендації _____